

ÚV KSČ, Novotný, kart. č. 138, SOA

(12.1.1965)

5149/7

P ř í s n ě t a j n ě !

STÁTNÍ ÚSTŘEDNÍ ZPRÁVČI
ZRUŠEN STUPNĚ UTAJENÍ
číslo: 4/267261/01-02x
24.4.03 Dr. Alois Nageby

Záznam z rozhovoru s I. tajemníkem mongolského ZÚ ve Varšavě

I. tajemník mongolského velvyslanectví ve Varšavě Cedew informoval nás při své návštěvě na našem ZÚ dne 12. ledna t.r. o zasedání ÚV Mongolské lidové revoluční strany, které se konalo koncem m.r.

Toto zasedání se zabývalo především některými korekturami v posledním roku nynější mongolské pětiletky (zejména v souvislosti s tím, že čínští specialisté nevybudovali ty podniky, jak bylo dohodou stanoveno) a metodami práce stranických organizací.

V diskusi k hlavnímu referátu však vystoupili 3 členové ÚV s ostrou kritikou současné politické linie, a to z čínských pozic. Hlavním organizátorem tohoto vystoupení byl Lochuz, bývalý vedoucí hlavní správy státních statků, nyní aspirant moskevské Timirjazevovy zemědělské akademie, který v diskusi první vystoupil, dále Njambu, dříve vedoucí tajemník jednoho oblastního výboru strany, nyní aspirant na Vysoké stranické škole v Moskvě, a Surmažab, předseda ústředního statistického úřadu. Uvedení členové bez povolení přerušili svá studia v Moskvě a přijali na zasedání ÚV.

Ve svých vystoupeních formulovali zejména tyto názory: zdůrazňovali, že mongolská politika je prý zcela podřízena sovětské politice a že mongolsko-sovětské přátelství prý se přeměnilo v jakýsi kult. Uváděli, že prý neexistuje pro Mongolsko nějaká čínská hrozba a že prý je proto třeba, aby se Mongolsko znovu více sblížilo s Čínou. V jejich názorech probleskovala myšlenka, že je nutno, aby Mongolsko určitým způsobem těžilo a pro sebe získávalo výhody ze situace, kdy existují hluboké rozpory mezi KSSS a KS Číny. Mongolské hospodářství je prý třeba rozvíjet na základě vlastních sil. Požadovali, aby prý Cedenbal našel stejnou odvalu odejít jako Chruščov, který prý udělal dobře, že funkci I. tajemníka ÚV a funkci předsedy Rady ministrů odevzdal dvěma funkcionářům.

Výše uvedení členové ÚV ještě před zasedáním ÚV rozvíjeli ve straně frakční činnost: zasílali některým členům ÚV dopisy, v nichž

jim tlumočili své názory, jednali ústně s těmi, kteří pro různé důvody museli odejít z funkcí a nyní se chovají uraženě apod.

Příznačná je také úloha čínského velvyslance (byl dříve na Cejlonu a přičinil se tam o rozštěpení KS Cejlonu) v organizování této frakční činnosti. Tak např. čínský velvyslanec hovořil ještě před zasedáním ÚV s předsedou Výboru pro průmyslovou kooperaci, který byl v čele mongolské delegace, která měla odejít do Pekingu k jednání o protokolu o vědecko-technické spolupráci. Čínský velvyslanec mu naznačoval, aby nespěchal s odjezdem do Pekingu, že bude plénum ÚV Mongolské strany a že prý bude změna ve vedení strany. Čínský velvyslanec hovořil v podobném duchu ještě s dalšími 2 členy ÚV.

Plénum ÚV na svém zasedání nejprve projednalo svůj stanovený program jednání a pak se řada diskutujících ostře postavila proti názorům výše uvedených členů ÚV. Členové ÚV, kteří dostali soukromé dopisy, i ti, s nimiž hovořil čínský velvyslanec, vše otevřeně na zasedání pověděli. V této diskusi vystoupil rovněž s. Cedenbal. Po diskusi se plénum ÚV usneslo vyloučit výše uvedené 3 členy z ÚV i ze strany. Na schůzích stranického aktivu bylo pak toto usnesení celkem dobře přijato.